

N E C R O F O R E S E

De term necroforese is zeker niet bij elke burger bekend. Op het internet en aan de rand van de samenleving hebben necrofilie en necromantie bepaald meer aandacht. Onder necroforese wordt het opruimen van kadavers door soortgenoten verstaan. Bij mensen hebben we het in gewone woorden over begraven of cremieren. Hoofdrede voor het verwijderen van de lijken is de gemeenschap te vrijwaren en te beschermen tegen ziekteverwekkende schimmels en bacteriën.

FOTO: A. LENDERS

Bij mieren is altijd gedacht dat geurstoffen van dode soortgenoten de andere dieren van de kolonie aanzetten tot het verwijderen van het lijk uit het nest. Uit Amerikaans onderzoek blijkt nu dat het signaalstoffen van levende mieren zijn die verhinderen dat ze door soortgenoten worden afgevoerd. Zolang een mier maar signaalstoffen blijft produceren kan haar niets gebeuren, zodra ze daarmee ophoudt wordt ze binnen een uur weggedragen.

Mieren dragen overigens behalve lijken van soortgenoten en andere organismen, ook veel zaden weg. Ze zijn volgens een internationaal onderzoek hoofdverantwoordelijk voor de grote diversiteit aan bedektzadigen. De enorme soortentoe name tijdens het Krijt en het Tertiair schijnt vooral te danken te zijn aan mieren die zaden verzamelen met een zogenaamd elaiosoom. Mieren eten dit voedselrijke mierenbroodje, waarna de rest van het zaad wordt afgevoerd uit het nest. Volgens de redenering van de onderzoekers werden zaden op die manier slechts over heel kleine afstanden verplaatst, wat leidde tot isolatie en daarmee tot de ontwikkeling van een grote diversiteit aan zaadplanten. De zaadverspreiding door de wind schijnt aanvankelijk dus contraproductief te zijn geweest voor de biodiversiteit. De wind zorgt echter wel voor een kadaverdiscipline bij bromvliegen en doodgravers die soms over afstanden van 60 kilometer, aangelokt door geurstoffen neerstrijken op lijken. Vooral doodgravers worden bij veel organismen ingezet om zich van lijken te ontdoen. Maar ook bij deze groep wordt niet filantropisch gedacht. Voor wat, hoort wat. En wat voor de een geassocieerd wordt met gevaarlijk afval, blijkt voor de ander waardevolle voeding voor het nageslacht. De groep wordt echter minder en minder gewaardeerd en zo kon het zijn dat de Duitse doodgraver bij gebrek aan lijken in de vijftiger jaren met de stille trom uit Nederland is vertrokken.

Bij de Nederlandse politiek komt de wind uit alle richtingen en is het maar moeilijk vast te stellen waar de regering met het natuurbeleid naar toe wil. Sterker nog, zo af en toe komen er onverwachte lijken uit de kast. Zo kreeg de Nederlandse natuurbescherming verrassenderwijs door de Volkskrant het nieuws voorgeschoteld dat onze premier, achter de rug van het kabinet om, in de zomer van 2009 bij de voorzitter van de Europese Commissie heeft aangedrongen op afzwak-

king van het Europese natuurbeschermingsbeleid. Het bezwaar van onze premier richtte zich vooral op het voorzorgbeginsel dat bepaalt dat er geen ruimte is voor economische activiteiten in natuurgebieden als daar beschermde planten en dieren onder te lijden hebben. Eens te meer blijkt dat de vraatzucht van de economie maar moeilijk te stoppen is en dat ook onze politieke leider meer oog heeft voor verrijking van een kleine groep en beduidend minder belang stelt in een gezonde leefomgeving en het welzijn van de massa. De spektoren van de economie zijn maar moeilijk te verzadigen en beginnen steeds meer te knagen aan de levende natuur. Zo waren we met de uitvoering van het Europese Natura 2000-beleid bijna blij gemaakt met een dode mus. Gelukkig ging de Portugees Barroso op alle fronten dwars liggen, waaruit blijkt dat Europa in sommige gevallen wel degelijk haar tanden kan laten zien.

Bij dit soort berichten die in de publiciteit veel te weinig aandacht krijgen, vraag ik me af wat zo'n politicus bezielt. Alleen al voor zijn onfatsoenlijke gedrag zou een dergelijke politiek ambtsbekleder moeten aftreden. Maar blijkbaar blijft de persoon signalen afgeven die het voor soortgenoten moeilijk maakt om hem te verwijderen. Bovendien helpt necroforese in dit geval niet omdat de gevalene toch weer vaak vervangen wordt door een wezen met dezelfde voorkeuren. Deelden politici maar wat vaker een natuurlijk mierenbroodje uit in de vorm van adequate natuurbescherming, dat zou het risico op menselijk uitsterven aanzienlijk verminderen. Helaas moet ik constateren dat de politieke doodgravers met name de Nederlandse natuur- en milieubelangen steeds meer onder de grond werken.